

Вона поєднує інформативність із емоційною виразністю, що сприяє створенню привабливого образу продукту та підсилює його конкурентоспроможність на ринку.

Список використаної літератури

1. Бачинська Г. В., Тишковець М. Фонетичні та лексико-семантичні особливості прагмонімів (на матеріалі кондитерських виробів). *Наукові записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: Мовознавство*. 2019. Вип. 1(27). С. 22–26.
2. Борисова А. О., Сапожнікова Л. Я. Структурні та мотиваційні типи номінації кондитерських виробів. *Наукові записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія «Філологія»*. 2019. Вип. 6(74). С. 133–135.
3. Карпенко Ю. О. Структурні та словотвірні особливості власних назв / Ю. О. Карпенко. *Філологічні студії*. 2015. Вип. 12. С. 56–63.
4. Каленюк О. В., Воронюк О. М., Сизоненко Н. М. Структурно-граматичні моделі назв кондитерських виробів. *Наукові записки з мовознавства*. 2017. № 10. С. 78–85.

Єва Серкіз,
магістрантка,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;
науковий керівник – кандидат філологічних наук,
доцент Галина Бачинська

ОНОМАСТИЧНИЙ ПРОСТІР ЯК ЗАСІБ ХУДОЖНЬОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ У РОМАНІ ЖАННИ СЛОНЬОВСЬКОЇ «ОСТРІВ»

Мова художнього тексту є складною системою виражальних засобів, серед яких важливе місце посідає пропріальна лексика. Використання власних назв у художній літературі не є випадковим, а зумовлене авторською інтенцією. У тексті оніми виконують не лише номінативну, а й стилістичну, символічну та семантичну функції, формуючи цілісний художній простір.

Власні назви у художніх творах є об'єктом дослідження багатьох науковців. У сфері літературної ономастики активно працювали й працюють

у різні періоди Л. Белей, Г. Бачинська, Ю. Карпенко, В. Калінкін, Т. Крупеньова та інші.

Предметом дослідження є ономастичний простір роману «Острів» Жанни Слоньовської. Авторка—сучасна польська письменниця українського походження, у творчості якої особливе місце займають проблеми історичної пам'яті, ідентичності та культурної багатшаровості. Книга розповідає про несподівану зустріч між інтровертним польським письменником і адміністраторкою літературної резиденції. У романі простежуються внутрішні конфлікти й страхи героїв, а також осмислюється роль літератури в їхньому житті. Це історія про пошук себе й власного шляху у світі, про тихі сподівання та внутрішні кризи, що формують і змінюють вразливу, розгублену особистість.

Вже сама назва роману «Острів» має метафоричний характер і може трактуватися як символ ізольованості, внутрішньої замкненості або відокремленості особистості. У тексті ця ідея підтверджується через авторські рефлексії, зокрема: *«Кожен із нас живе на своєму острові, навіть якщо поруч тисячі людей»* [2, с. 15].

Важливе місце у системі літературних онімів роману посідають антропоніми – власні найменування персонажів.

ІМ'Я (англ. name, нім. Vorname) – вид антропоніма, індивідуальне, персональне ім'я людини, надане їй при хрещенні або лише при записі в ДРАЦСі, як це було в радянський період, а в рідкісних випадках у дорослому віці (при зміні імені); ім'я може бути вживане в офіційній повній і неофіційній скороченій формі. [1, с. 95]

Важливість імені як однієї з категорій онімів є значною. Імена служать як мітки або ідентифікатори для осіб. Вони відіграють важливу роль у комунікації, дозволяючи нам виокремлювати конкретні об'єкти і відрізнити їх від інших. Оними несуть насамперед особисте, культурне й історичне значення. Вони можуть відображати культурні традиції, родинну лінію, релігійні вірування. Антропоніми також можуть викликати емоції, передавати

ідентичність і формувати наше сприйняття людей чи речей. У цілому, імена є важливою складовою мови та комунікації. Вони створюють основу для розуміння й орієнтації у світі, сприяють упізнаваності, підкреслюють індивідуальність і водночас забезпечують соціальну інтеграцію особистості. Вивчення функціонування власних назв у художньому творі належить до актуальних проблем інтерпретації тексту. Без аналізу власних імен — цих «центральных вузлів» [3] художнього твору — повноцінне розуміння тексту, його глибинних і підтекстових смислових шарів є неможливим [4].

Загалом, імена, дібрані авторкою, слугують важливим засобом увиразнення характерів персонажів і збагачення сюжетної тканини твору. Вони наділяють текст додатковим символічним та емоційним виміром, сприяючи глибшому розумінню й цілісному сприйняттю історії читачем.

Об'єктом дослідження є характеристика антропонімів, особливості їхнього функціонування, семантика та стилістичний потенціал у процесі творення художнього мікросвіту. У центрі твору постає кілька поколінь жінок, чий імена функціонують як своєрідні маркери історичної пам'яті та культурної ідентичності. Серед ключових антропонімів особливо вирізняється ім'я *Маріанна*, що репрезентує нове покоління та складний, багатовимірний процес формування особистісної ідентичності. У тексті це ім'я актуалізується в різних контекстах, підкреслюючи психологічну глибину персонажа: «*Маріанна довго дивилася у вікно, ніби намагалася знайти там відповідь*» [2, с. 47]. Ім'я *Ізабелла* пов'язане зі старшим поколінням і наділене відтінком аристократизму та культурної традиції. Воно символізує тяглість зв'язку з минулим, що знаходить підтвердження у тексті: «*Ізабелла завжди пам'ятала інший Львів — той, якого вже не існує*» [2, с. 62]. Натомість ім'я *Лілія* вирізняється виразною символікою, пов'язаною з чистотою та внутрішньою вразливістю. У романі воно набуває особливого емоційного звучання, поглиблюючи психологічний вимір образу: «*Лілія мовчала, але в її очах було більше, ніж у словах*» [2, с. 89]. Антропоніми у творі часто постають носіями індивідуального досвіду й пам'яті. Вони здатні змінювати своє звучання

залежно від комунікативної ситуації, набуваючи зменшено-пестливих форм, що тонко відображають емоційні зв'язки між персонажами.

Імена в досліджуваному творі — це не лише формальна ознака, а вагомий художній інструмент, за допомогою якого Жанна Слоновьська моделює характери, акцентує ідейний зміст, творить атмосферу й спрямовує читацьке сприйняття. Їхня роль є багатовимірною та значущою: вони не просто ідентифікують персонажів, а виконують важливі художні, стилістичні, символічні й психологічні функції. Водночас оніми слугують засобом відтворення часових, соціальних, вікових і просторових характеристик художнього світу.

Отже, ономастичний простір роману «Острів» постає складною багаторівневою системою, яка не лише формує художній світ твору, а й слугує ключовим засобом репрезентації історико-культурного контексту. Власні назви в романі виконують роль ефективного інструменту для розкриття ідейного змісту, поглиблення психології персонажів і створення унікальної атмосфери художнього мікросвіту.

Список використаної літератури

1. Бучко, Д. Г. Словник української ономастичної термінології. Харків: Ранок-НТ. 2012. 255 с.
2. Слоновьська Ж. Острів. Львів: Видавництво Старого Лева, 2020. 288 с.
3. Співак С. М. Кореляція між функціями власних назв у віршованому тексті та стратегіями його композиції. *Літературознавчі студії: Збірник наукових праць*. Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2004. Випуск 7. С. 275–279.

Софія Сінько,

студентка

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

науковий керівник – кандидат філологічних наук,

доцент Марія Наливайко

МІКРОТОПОНІМИ СЕЛА АВРАТИН ХМЕЛЬНИЦЬКОГО РАЙОНУ